

KOT

KUNST OMKRING TROLDEN

NR 3, 21. ÄRGANG, SEPTEMBER 2013

EGNSBETON-2013

K.O.T. - Kunst omkring Tolden
udgives i samarbejde mellem Muse-
ums- og Kunstforeningen for Vejen
og Omegn og Vejen Kunstmuseum.
Bladet udkommer fire gange årligt.

Redaktion:

Gunna Kjelstrøm

Teresa Nielsen

Lay-out skabelon:

www.helle-jensen.dk

Tilrettelæggelse:

Frederik Madsen

Oplag: 1500 stk.

Trykning: LH Grafisk.

Abonnement: Medlemmer af
kunstforeningen får bladet tilsendt.

Bladet ligger fremme på museet
og sendes til museets samarbejds-
partnere.

Museums- og Kunstforeningen
for Vejen og Omegn

Formand: Frode Bertelsen

Ludvig Schrødersvej 10D, Askov

6600 Vejen

tlf. 7536 2192

kafro.bertelsen@bbsyd.dk

Redaktører:

Gunna Kjelstrøm

Engparken 6, 6580 Vamdrup

tlf. 7558 2042

gunna.kj@gmail.com

Teresa Nielsen

Vejen Kunstmuseum

Østergade 4

6600 Vejen

teni@vejenkom.dk

INDHOLD

EGNSBETON - præsentation og bustur, side 3

Arrangementer i Susette Holten-udstillingen, side 4

EGNSBETON, side 6

Mindesmærke for Skodborghus, side 9

Forfatteraften med Josefine Klougart, side 11

Fortælling om kunstforeningens rejse til Helsinki, side 21

Naturen i kunsten – kunsten i naturen, side 15

Koncert med Mathias Kjølner og Søren Rastogi, side 16

Sensommerudflugt til Videbæk, Holstebro og Ikast, side 18

Udstilling på Vejen Bibliotek, En duft af Byzans, side 20

Koncert med The Dixieland Gipsy Band, side 22

Foredrag om Kurt Trampedach, side 23

Forsiden

I belægningen på p-pladsen ved Rema 1000 i Vejen står en spændt bue mellem to fliser, som Esben Klemann nøje har valgt ud. Hvad sker der? Er det Midgårdssormen eller Loch Ness-uhyret, der bugter sig?!

Foto: Pernille Klemp

EGNSBETON-2013

EGNSBETON er Vejen Kunstmuseums store efterårsprojekt, der byder på 14 EGNSspecifikke BETONskulpturer opstillet rundt om i Vejen Kommune. Projektet skydes i gang om eftermiddagen fredag den 23. august, hvor ALLE er MEGET VELKOMNE. Forhåbentlig er der gode hjælpere til at åbne op til Museumspladsens nye skulptur! Lørdagen byder på en bustur for at se alle værkerne sammen med kunstneren.

Fredag den 23. august PRÆSENTATION

Kl. 15-16.30 GRATIS STØBEVÆRKSTED. Deltag i workshop'en på Museumspladsen. Som billedhugger Esben Klemann kan du prøve at lave skulptur i din egen gipsform.

Kl. 16.30- 17.00 PRÆSENTATION. Billedhugger Esben Klemann og museumsleder Teresa Nielsen præsenterer folderen om og fortællinger bag om projekt-EGNSBETON.

Kl. 17.15-18.00 FÆLLES UDPAKNING AF NY SKULPTUR. Alle inviteres til at være med til at brække Esben Klemanns skulptur til Museumspladsen fri af flamingoformen.

Lørdag den 24. august

BUSTUR TIL ALLE SKULPTURERNE

Kl. 10.00 start ved Vejen Kunstmuseum. Gåtur med Esben Klemann og Teresa Nielsen til betonbuen ved Rema 1000, pullerten i Lindegade og til bænkskulptur ved Vejen Station.

Kl. 10.45 Afgang i bus fra Banegårdspladsen.

Kl. 10.50-11.05 Vejen Idrætscenter for at se den muterede betonkant ved indgangen samt Hoffman-klodsen på parkeringspladsen.

Kl. 11.20-11.35 Gesten Torv for at se skulpturen ved brandposten.

Kl. 11.50-12.30 Bække for at se højt hul i fliseøen ved Dagli' Brugsen – *Frokostpause* og kig på Hansen Jacobsens Havfruespringvand.

Kl. 12.50-13.05 Stop ved Brørup Station for at se pullert.

Kl. 13.30-13.45 Glejbjerg for at se højt hul foran Hotel Glejbjerg.

Kl. 14.00-14.15 Holsted N for at se betonbunken på det ovale torv.

Kl. 14.25-15.00 Bænkskulpturen ved Holsted Station – *Kaffepause.*

Kl. 15.30-16.00 Skodborg for at se de to brønddæksler på engen vest for kirken.

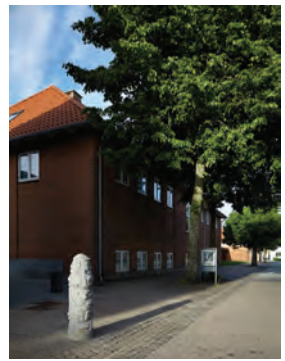
Kl. 16.15-16.30 Rødding Højskole for at se Hoffmann-klodser ved parkeringen mod vest fra Møgelmoesvej.

Kl. 16.45-17.00 Øster Lindet for at se den muterede kantsten vest for kirken/ved Landsbyhuset.

Kl. 17.30 Dagens kunstrejse slutter ved det gl. postkontor i Vejen.

Læs og se meget mere på

WWW.VEJENKUNSTMUSEUM.DK

Betonpullerten er sat i Lindegade, lige ved Vejen Kunstmuseum.

På torvet ved Gesten Skole står også en Esben Klemann skulptur.

BUSTUR

TILMELDING senest torsdag den 22. august

- Vejen Kunstmuseum

- tlf. 75360482

- museum@vejenkom.dk

Turen er GRATIS

HUSK at medbringe egen frokost, kaffe/te og drikkevarer til dagen.

Da hun var syv år gammel malede P.C. Skovgaard portræt af datteren.

ARRANGEMENTER I TILKNYTNING TIL SUSETTE HOLTEN-UDSTILLINGEN

Som optakt til museets aktuelle store separatudstilling, der i 150-året for Susette Cathrine Holten født Skovgaard fødsel for første gang gør det muligt at opleve omfanget af hendes alsidige virke og store dekorative talent, er der blevet indsamlet mest mulig viden. Der er lagt forskellige vinkler ind i hendes produktion, den tid og den kreds, som hun hørte til. Undervejs er der blevet kontakt til forskere og kendere med viden om kredsen og perioden.

I tilknytning til udstillingen er det oplagt at invitere en række af dem til Vejen Kunstmuseum for, at de med deres viden kan bidrage til at gøre billedet af Susette Holten og hendes tid så rigt facetteret som muligt. Til alle arrangementerne er der GRATIS adgang.

Omkring 1890 malede Johanne Krebs' portrættet af Susette, da hun endnu hed Skovgaard.

Søndag den 1. september kl. 15 lægges ud med en den brede slægtsfortælling, hvor lederen af Skovgaard Museet i Viborg, kunsthistorikeren Anne-Mette Villumsen fortæller om Susette Holten som en del af kunstnerslægten Skovgaard. Omkring hende var de alsidigt arbejdende brødre, Joakim og Niels Skovgaard – den sidstnævnte er i Skibelund Krat repræsenteret med sit skulpturelle hovedværk Magnusstenen. Deres far var guldaldermaleren P.C. Skovgaard, der er kendt for sine skildringer af de danske landskaber og deres mor Georgia Skovgaard, der med forlæg tegnet af deres kreds af guldalderkunstnere regnes som grundlægger af den danske tradition for kunstnertegnede korsstingsbroderier.

Lørdag den 14. september kl. 15 kommer den danske kunsthistoriker Marie Laulund, der netop nu er bosat i Zürich i Schweiz, rejsende for at tale om den pionergenerationen af unge danske kvindelige kunstnere, som Susette Holten hørte til. I sit speciale har hun belyst denne generation af kvinder, der selv måtte sammenstykke deres uddannelser, men gradvist fik det gjort muligt for deres medsøstre at komme på Kunstakademiet, hvordan de var med på de store udstillinger og blev dækket i dagspressen. Det er lykkedes hende at opspore en del af de værker, som de kvindelige kunstnere over årene har udstillet.

Lørdag den 28. september kl. 15 fortæller Elise Konstantin-Hansen kenderen, Lars Aabo, om kredsen ved Aagaard Højskole ud fra Susette Holtens portræt af veninden Elise Konstantin-Hansen (EK-H). De to kvinders familier var nære venner og de fulgte gennem livet – også da EK-H slog sig ned i kredsen omkring Ågård Højskole. Gennem Susette Holtens portræt af komponisten Carl Nielsen (ses her til venstre) taler Lars Aabo også om billedhugger Niels Hansen Jacobsens nevø, klarinettisten Aage Oxenvad, til hvem komponisten i 1928 skrev og dedicerede sin klarinetkoncert.

Søndag den 6. oktober kl. 15 taler Jytte Hjulter, om broderede puder ud fra de mange hundrede puder, som hun over en menneskealder har samlet. Afsættet er den kontakt, som hun i 2007 etablerede med Vejen Kunstmuseum om belysning af broderisamarbejdet i 1930'erne mellem den tidligere bogbinder Agnes Fink i Kolding og kunstnervennerne Elise Konstantin-Hansen og Susette Holten – starten på museets ønske om at indkredse den danske tradition for kunstnertegnede broderier. Eftermiddagen bliver et møde med et bredt udsnit af Jytte Hjulers mange puder, hvor de færreste har tilknyttet et specifikt kunstnernavn, men mange har en høj kunstnerisk kvalitet.

I broderimønste arbejdede Susette Holten med stiliserede plantemotiver. Privateje.

Søndag den 27. oktober kl. 15 kommer domprovst Henrik Wigh-Poulsen til Vejen for ud fra Susette Holtens portræt fra år 1900 af Marie Møller at fortælle om kvinden, der fik betydning for både forfatteren Jakob Knudsen og komponisten Carl Nielsen. Marie Møller kom fra Letbæk Mølle ved Ølgod. Hendes far, Niels Møller, var grundtvigianer og åbnede sit hjem for folkelige møder. Dertil var han stærkt engageret i plantesagen. Til hans minde blev der i 1929 i plantagen ved møllen rejst en mindesten, hvis korte tekst billedhugger Niels Hansen Jacobsen har hugget: *Han plantede af Haab – og leved ud af Daab* – endnu en opgave, der viser hans tilknytning til de grundtvigianske kredse. Marie Møller voksede op i et veloplyst og videbegærligt miljø på en tid, hvor de unge piger skulle i huset. Det kom hun hos præsten og forfatteren Jakob Knudsen og siden hos ægteparret Carl Nielsen, komponisten og billedhuggeren.

Offentligt tilgængelige omvisninger

Søndag den 10. november kl. 15 holder museumsleder Teresa Nielsen den sidste af de annoncerede omvisninger i Susette Holtens udstillingen. Turen starter i Niels Hansen Jacobsens private stuer i den nordlige ende af museet og bevæger sig gennem de faste sale frem til særudstillingen. Undervejs er der indledningsvis fokus på Susette Holtens kvindelige kolleger i den faste samling.

Bog om Susette Holten

Til udstillingen har Skovgaard Museet og Vejen Kunstmuseum med god støtte fra Ny Carlsbergfondet udgivet den første bog om Susette Holten. Med bidrag fra Anne-Mette Villumsen, Marie Lau-lund, Tove Bendtsen og Teresa Nielsen indkredses kunstneren i en række velillustrerede artikler – billeder af en lang række værker, der ikke tidligere har været gengivet. Dermed har endnu en af de kvindelige kunstnere fået sin velfortjente synlige plads i den danske kunsthistorie. Bogen koster 175 kr. pr. stk. ■

Marie Møller blev år 1900 portrætteret af Susette Holten. Omkring hende er der stiliserede plantemotiver i stil med dem, hun i 1897 satte bag portrættet af Elise Konstantin-Hansen. Privateje.

EGNSBETON

Af Teresa Nielsen, museumsleder

EGNSBETON-2013 er blevet til på en bevilling som en del af Trekantområdets Kulturfestival suppleret med vigtige sponsorbidrag. De omfattende flamingoforsyninger til produktion af forme og betonstøbning i to omgange er bekostet af **entreprenørfirmaet Hans Friesdahl a/s**. Fragtgangene mellem Vejen og København er mulig gjort som sponsorat fra **K. Hansen Transport**, Vejen. Vejen Kommunes brolæggerhold har stået for den omhyggelige nedfældning af de første seks skulpturer.

På Gotland tager øens afspæringsklodser form efter stedets synlige dyrebestand.

I beton modellerede Niels Hansen Jacobsen sommeren 1923 Trolde-springvandets tudser og drager.

HVORFOR EGNBETON?

Projektet udspringer af rejseminder fra Sverige, hvor mange EGNE har individuelt udformede afspæringsklodser/Hoffmann-klodser støbt i BETON. I Dalarna er deres EGNBETON smykket med en Dalahest, andetsteds har de en springende laks som ikon, og på Gotland er hele klodsen blevet et billede på øens karakteristiske får.

For Vejen Kunstmuseum har det været oplagt at satse på et skulpturprojekt, da museets omdrejningspunkt er billedhuggeren Niels Hansen Jacobsen (1861-1941). At materialet er BETON skyldes, at han i 1923 modellerede TROLDESPRINGVANDETS kumme, fire tudser og otte hunde-drager direkte op i frisk BETON. At EGNBETON finder sted udenfor museets vægge er et billede på, at Hansen Jacobsens værker over årene fandt ud i alle kroge af Vejen Kommune – og dertil et ønske om, at projektets underfundige skulpturer – i brygger Carl Jacobsens ånd – skal ud, hvor folk færdes og blive en del af deres hverdag, eller et højdepunkt, som de kan opsøge. BETON findes alle vegne, er overkommelig i pris og kan tåle at stå, hvor som helst i form af veje, trapper, broer, tunneller etc. Som skulpturmateriale har det dog levet en beskeden tilværelse.

EGNSBETON-2013

Med relativ kort forberedelsestid til lanceringen fredag den 23. august, har det været oplagt at inddrage én billedhugger til EGNBETON-2013. Valget faldt på Esben Klemann (født 1972), der i december 2014 er udstillingsaktuel på Vejen Kunstmuseum. Han har tidligere udstillet på museet og lavet tankevækkende workshops med skoleklasser. Hans særlige afsøgning af betonens muligheder gjorde det oplagt at bede ham skyde EGNBETON i gang!

I det tidlige forår var Esben Klemann på tur i Vejen Kommune. Han pegede på 14 steder i Brørup, Bække, Gesten, Glejbjerg, Holsted, Røding, Skodborg, Øster Lindet og fem steder i Vejen – to opstillinger

ved Vejen Idrætscenter og tre tæt på Vejen Kunstmuseum. Hvert sted dokumenterede han nøje. Siden byggede han store flamingoforme i sit værksted på Kulturfabrikken på Amager. Formene bragte K. Hansen Transport til entreprenør Frisesdahl ved Askov, hvor skulpturerne blev støbt. Processerne kan følges med mange flere billeder på museets hjemmeside.

Esben Klemann ynder at sætte sine værker på steder, hvor folk næppe forventer at møde kunsten, og lever med, at de rubriceres et uvist sted mellem inventar og kunstværker. Det sås straks på reaktionerne først i juli ved nedfældningen af den skulpturelle betonbunke i det nordlige Holsted – skulle det være kunst?! Tja, hvad ER kunst? En afgørende del af EGNBETON er at få flest mulig til at stoppe op og give sig tid til at reflektere – og meget gerne komme i snak med hinanden. Ingen har patent på begrebet kunst. Det interessante er, om folk tager værkerne til sig – om skulpturerne bliver en vedkommende del af hverdagen.

BILLEDHUGGER ESBen KLEMANN

EGNBETON-2013 bygger på Esben Klemanns lyst til at arbejde i hverdagens helt almindelige offentlige byrum. Hans greb består ofte i at gå ind på et specifikt sted og mutere det velkendte – han laver en PARAFRASE, en ommodellering, en bearbejdelse af det velkendte på en måde, der får folk til at stoppe op og se stedet på en ny måde. Passerende studser: "Hov, er det inventar... er det en skulptur... er det kunst?!" Målet er nået: Folk kommer til at tænke over og snakke om materiale, skulpturel form og kunstens væsen.

Esben Klemann er den nulevende danske billedhugger, der mest indgående har arbejdet med BETON som kunstnerisk medie. Han var straks med på at lave en udendørs udstilling af EGNspecifikke BETON-skulpturer suppleret med lån af enkelte ældre værker. Over en årrække har han perfektioneret arbejdet med betonskulpturer på uven-

EGNBETON-2013 bryder hverdagen på uventede måder, når fx kanten på kunststofbanen pludselig vokser op og falder ned eller velkendte fliser løfter sig og forbindes af et bueslag, som var det Midgårdsormen, der skød ryg midt på fortovet. Andre steder er der mutationer af velkendte pullerter, brønddæksler, bænkkonstruktioner, kantsten - og både i Glejbjerg og Bække er der ganske enkelt hul i fortovsbelægningen!

Her er det billedhugger Esben Klemann, der glad konstaterer, at det skulpturelle element ligger lige som han havde forestillet sig.

På torvet ved Gesten Skole har Esben Klemann givet brandhanen en "skygge", og der er nu to forhindringer at springe buk over!

Udenfor fortovsrækkerne og tæt på væggen ved Hotel Glejbjerg er der kommet et højt hul. Skulpturen lavede Esben Klemann i 2011 til *Sculpture-by-the-Sea*. Dens makker, en betonbunke, er lagt på torvet i det nordlige Holsted.

tede steder. Selv resonerer Esben Klemann: "Beton er billigt, robust og fleksibelt - men bliver desværre mest anvendt i form af firkanter med plane sider. Ved at omforme disse vil jeg vise andre muligheder for, hvordan et betonelement kan virke og se ud. En betonklods tilføjet en reliefvirkning er smuk, og så har den en fleksibilitet som netop mobil betonklods, der er befriet for den traditionelle skulpturs stivnede forankring på en sokkel."

Esben Klemanns unikke indgreb i den betonstøbte trappenedgang i Odense fra Albanigade til Eventyrhaven er heldigvis blevet permanent og viser hans særlige evne til at se, hvordan det eksisterende kan twistes, så den passerende ruskes op midt i det velkendte. Et andet eksempel på hans evne til at se muligheder på de mest almindelige steder er et par af hans skulpturer, der står som integrerede dele af fortovet i den vestlige ende af Esplanaden i København. ■

Hvordan opstod tanken om at lade trappesiden falde ned, som var den blevet træ? Ideen er typisk for billedhugger Esben Klemanns underfundige indgreb i det offentlige rum.

Fra 1. december 2014 er Esben Klemann aktuel på Vejen Kunstmuseum med et retrospektivt udvalg af sine værker. Han arbejder i meget andet end beton. Se og læs mere om Esben Klemann på: www.esbenklemann.dk

Den 1. august ser entreprenør Niels Peter Frisesdahl og billedhugger Esben Klemann på flamingoformen til et brøndæksel til Skodborg.

Hos Frisesdahl er Christian og Erling den 2. august i gang med at fylde den krævende form til den muterede kantsten til Øster Lindet.

Efter første støbeomgang hærdede værkerne, hvorefter Esben Klemann (lys t-shirt) den 2. juli sammen med Frederik Madsen brækkede flamingoformen væk.

Slutteligt ses billedhuggeren under højtryksspuling af skulpturerne, så alle de små flaminogdele fjernes, og de står klar til nedfældning.

MINDESMÆRKE FOR SKODBORGHUS & NIELS HANSEN JACOBSENS GRAV- OG MINDESTEN

Af museumsleder Teresa Nielsen

På Museumspladsen har murer Ove Andersen stået for rekonstruktion af det bænkanlæg, som Niels Hansen Jacobsen lod opføre på Bane-gårdspladsen i Vejen. Af kataloget til Den frie Udstilling i København i 1938 fremgår; at nr. 185 var: "Maske til en Fontæne". Det kan meget vel have været det sandstensrelief, der nu kommer til ære og værdighed på Museumspladsen. Udstillingsåret giver et fingerpeg om, hvornår bænkanlægget blev opsat. I rekonstruktionsarbejdet mangler primo august kun bænkdelen, der i sensommeren/efteråret leveres af stenhugger Jørn Langebæk.

Hen over sommeren har stenhuggeren med Ove Andersen sørget for en langtidssikring af mindesmærket for Skodborghus. Midterstykket har altid haft granitinddækning, men på siderne nøjedes med en betonnørtel konstruktion, som tidens tand har været hård ved. Den har de to nu udskiftet med et stykke langtidsholdbart granit.

Grav- og mindesten

Billedhugger Niels Hansen Jacobsens navn er uløseligt forbundet med den historiske festplads Skibelund Krat gennem de mindesten, som han leverede, og særligt i kraft af Modersmålet og Genforeningsstenen. Tilknytningen blev endnu stærkere ved, at hans atelier lå dér i årene 1914-38. Over årene leverede han grav- og mindesten til store dele af landet med et særligt forhold til Sønderjylland, hvor man finder både hans karakteristiske gravsten og især en række minder over dem, der faldt under første verdenskrig og genforeningssten.

Over 200 af Niels Hansen Jacobsens grav- og mindesten er registreret på www.vejenkunstmuseum.dk. Vælg NHJ midt i øverste tværmenu og dernæst Grav- og mindesten. På Danmarkskortet fordeler stenene sig fra Vrensted i nord til Sønderborg i syd – fra Sønder Nissum i vest til København i øst.

Skodborghus

Her ses Skodborghus mindesmærket inden det blev adsluttet med de to sidefløje - samme grundkomposition, som billedhuggeren senere brugte ved bænkanlægget, der nu er rekonstrueret på Museumspladsen.

Mindesmærket har Niels Hansen Jacobsen givet en arkitektonisk form ved at indfælde mindetavlen i et tresidet murforløb i en kombination af munkesten og granitfragmenter fra det gamle Skodborghus. Mindet blev indviet den 28. august 1932.

Et muligt Hansen Jacobsen værk i nærheden

I plantagen sydvest for Skodborghus står en sten, hvis typografi og især de karakteristiske fiskekrogs-afsluttede-nedstreger i tallene er typiske for Niels Hansen Jacobsen.

Cykler man fra Vejen ad cykelstien ud til Skodborghus og kører nogle hundrede meter længere mod syd, kommer der efter rasteplassen en grusvej ind til højre. Her ligger Hærvejens vandrerute. Følger man den, slår den et stykke henne et brat sving mod højre. Omkring 100 m længere fremme er der en åbning til venstre – det, der en gang var en lille festplads med flagstang, bord og bænke. Her står en sten for Skodborg

Kommune med fine svungne bogstaver, der minder påfaldende om noget af Niels Hansen Jacobsens typografi. Tilmed har tallene i nedstregerne hans karakteristiske "fiskekrogsafslutninger". Ind til videre er der ikke fundet konkrete oplysninger, der fortæller at den er udført af Niels Hansen Jacobsen, men det ville være dejligt om nogen kunne bekræfte det med en gammel avisartikel eller anden dokumentation. ■

JOSEPHINE KLOUGART

Forfatteraften onsdag den 2. oktober kl. 19.30

I oktober kan du møde den anmelderroste og prisvindende forfatter Josefine Klougart ansigt til ansigt, når hun fortæller om sit forfatterskab med udgangspunkt i de tre romaner: "Stigninger og Fald", "Hallerne" og "Én af os sover." Klougart (f. 1985) er opvokset på Mols, Djursland. Hun debuterede i januar 2010 med "Stigninger og Fald", mens hun stadig var elev på Forfatterskolen. I debutromanen fornemmer man allerede den helt særlige sproglige modenhed og ualmindelig store passion for sproget, som også kendetegner hendes efterfølgende værker. "Stigninger og Fald" blev efterfølgende indstillet til Nordisk Råds Litteraturpris, og i 2012 strøg hun ind på bestsellerlisten med romanen "Én af os sover", der er en lyrisk romanfortælling om sorg, tab og identitet og om at høre til og holde af. Også denne roman blev nomineret til Nordisk Råds Litteraturpris samt Læsernes Bogpris 2013. Bøgerne er oversat til en række sprog, og Klougart er i det hele taget på vej til at blive en international forfatter.

I løbet af aftenen vil Klougart indkredse de eksistentielle temaer, som bøgerne på hver sin måde berører:

Hjemstavnen. I sine romaner vender hun gang på gang tilbage til barndommen på Mols, og hun undersøger, hvordan vores bevidsthed, vores sprog og identitet, formes af barndommens landskaber.

Kærligheden og tabet som to forbundne størrelser og uundgåelige præmisser for og i livet. Forsoningen med det vilkår, at alting har sin tid. Hvordan det, der mistes, stadig bliver hos os som et aftryk i sorgen.

Køn og seksualitet, kærlighed og vold: En statusrapport for kønskampen anno 2013, hvor skyld, ansvar og lyst går hånd i hånd.

Litteraturen. Hvad skal vi med den? Hvad kan den give os som forfattere og mennesker?

I samarbejde med Vejen Bibliotek ■

KUNSTFORENINGENS REJSE TIL STOCKHOLM, ÅLANDSØERNE OG HELSINKI

Beretning af Kirsten Abelsen om turen fra den 25. maj – 1. juni 2013

Rejsen til Helsinki med 43 deltagere blev en dejlig, spændende tur med en planlægning, som fungerede hele ugen. Tusind tak til bestyrelsen og Frørup Rejser for en uforglemmelig oplevelse.

Vi startede kl. 6 fra Vejen med kurs mod Södertälje syd for Stockholm, hvor vi skulle overnatte. Turen gik gennem Skåne og Småland på E4, hvor vi nød den smukke natur, klipperne, birkeskovene samt gårde og marker som små oaser.

Næste morgen kørte vi til Stockholm for at besøge Stadshuset Stockholms rådhus. Det er med sine rene linier nok Stockholms kendteste bygning og samtidig dens vartegn. Mange kunstnere medvirkede ved udsmykning af husets indre. Her fik vi en guidet rundtur bl.a. i Den blå hal, hvor Nobelprisen bliver uddelt. Derefter kørte vi til kongeslottet, som i romersk barok står som symbol på Sveriges storhedstid. Vi gik på egen hånd rundt i Gamla Stan- Stockholms middelalderlige bykerne, som rummer mange kultur- og arkitekturhistoriske fremragende bygninger i gule, okkerfarvede og rustrøde farver - meget smukt og male- risk i de smalle gyder. På Stortorget, hvor nogle af de ældste bygninger ligger, blev vi mindet om, at Chr. II lod omkring 80 medlemmer af den svenske højadel henrette under "Blodbadet i Stockholm".

Om eftermiddagen kørte vi til Kappelskär, hvorfra vi sejlede med færge til Mariehamn, hovedstaden på Ålandsøerne, en flot sejltur mellem et væld af klippeøer. Senere fik vi at vide, at Ålandsøerne består af 6500 øer større end en fodboldbane! De hører under Finland, men man taler hovedsageligt svensk på øerne og man har selvstyre, som vi kender det fra Færøerne.

Efter en god nats søvn blev vi i bussen præsenteret for vores guide, Gøran som havde arbejdet i Danmark i 3 år, så han talte dansk og

Den blå sal på rådhuset i Stockholm

var en blændende fortæller, født finne, men begejstret for at bo på Ålandsøerne. Efter en hel dags rundtur med ham, forstod vi ham godt. På en rundtur i Mariehamn kom vi forbi både lagtinget, rådhuset og kommunekontoret samt sygehuset. Åland har 28.000 indbyggere, og de fleste bor i Mariehamn. Undervejs så vi middelalderstøtten Kastelholm, hvor Gustav Vasa har gået på jagt samt en gammel forsvarsfæstning i Bomnardssund. Øen har jo ligget udsat her midt mellem Sverige, Finland og Rusland.

Klippekirken i Heksinki

Efter frokosten besøgte vi frilandsmuseet Karlsgården og senere Önningeby Kunstmuseum, grundlagt i 1992 af Hembygdsforeningen. Her skabtes en kunstnerkoloni, svarende til kolonien i Skagen, med Victor Westerholm (1860-1919) som omdrejningspunkt. Samlingen bestod af 100 malerier, tegninger og akvareller – dejlige billeder – der gengav den smukke natur, som både de og vi begejstredes for. Da vi om aftenen sejlede ud gennem skærgården, var vi mange, der havde lyst til at gense Ålandsøerne.

I Helsinki startede vi med en rundtur på et par timer med en dansk guide. Byen rummer gamle smukke bygninger og moderne arkitektur. Vi så Brunnsparke, fyldt med unge mennesker, som havde sidste skoledag, statsministerens bolig, Sibeliusmonumentet, opsat i 1967 bestående af stålør, som afgiver ekko og lyde. Derefter gjorde vi holdt ved Tempelkirken, som er en af de mest bemærkelsesværdige bygninger i Helsinki, tegnet af Timo og Tuomo Suomalainen. Den er sprængt ind i

Maleri fra Önningebymuseet på Åland

Sibeliusmonumentet i Helsinki

Maleri af Pekka Halonen fra Ateneum

Kiasma Modern i Helsinki

klippen, hvor borehullerne er synlige. Øverst sidder der vinduer, delt af lameller, som støder op til et rundt tag af metal – meget, meget smukt.

Eftermiddagen brugte vi på Finlands nationalgalleri Ateneum med landets største kunstsamling fra 1750 1960 og sluttede dagen med indkvartering på hotel Scandic Marski, som lå meget centralt placeret for sightseeing.

Næste dag besøgte vi Domkirken, en stor hvid kirke med søjler og kupler, som ligger højt hævet over senatstorvet. En bred og meget stejl trappe, hvor folk slår sig ned, fører op til kirken. Desværre var den på det tidspunkt lukket, så ikke alle fik den at se indefra.

Museet for nutidskunst Kiasma var næste stop, en stor meget moderne bygning, som stod færdig i 1998, tegnet af amerikaneren Steven Holl. Der er tre store udstillinger om året med finske og udenlandske kunstnere samt nogle mindre. Vi så fotokunst med Jouko Lehtola, vægtegninger med underfundige kommentarer af rumæneren Dan Perjovschi, en fotoudstilling - Parallele Verdener - af Eija-Liisa Ahtila og flere andre med spændende installationskunst.

Som et must måtte vi også besøge Designmuseet, som viser udviklingen i finsk kunsthåndværk, der jo er verdensberømt. Noget af det kunne vi genkende fra fotos og butikker i Danmark, bl.a. Alvar Aalto vaserne og Arabiaporcelænen. Desværre var museet under opbygning, så udstillingen var mangelfuld. Efterfølgende kunne vi individuelt bese designkvarteret, hvor der ligger ca. 200 designbutikker og gallerier.

Ved Tøløvikken ligger Finlandiahuset, koncerthuset, som er tegnet af Alvar Aalto. Dagen sluttede med en flot koncert med Joseph Haydn, Anders Eliasson og Igor Stravinsky i den meget smukke koncertsal, som minder om DR's Koncerthus i København. Publikum er også her placeret rundt om orkesteret.

Helsinkibesøget sluttede med besøg på glasmuseet, et nu nedlagt glasværk i Riihimäki. Vi så en meget flot udstilling, der fortalte historien om almindelige brugsglas – flasker og krus – i grønne, brune og klare farver, men museet viste også designglas med smukke former og farver.

På vejen tilbage til Helsinki aflagde vi et besøg på Weegee Centeret, som rummer 5 forskellige museer. Selv så jeg Galleriet Emma med moderne malerier, skulpturer og installationskunst.

Sidst på eftermiddagen sejlede vi med Tallink Siljan Lines krydstogtskib, der giver plads til 3500 passagerer og har 12 etager over vandlinjen. Vi indtog soldækket, mens vi nød udsigten over den finske skærgård.

Fra Stockholm gik turen ned langs østkysten til Kalmar, hvor vi overnattede. Næste dag så vi Kalmar Slot og besøgte også Bosjökloster i Vestsåne på hjemvejen. Ved 21.30 tiden nåede vi Vejen fyldt med masser af oplevelser i bagagen - en rigtig god tur. ■

Glasmuseet uden for Helsinki

Weegee Centeret

NATUREN I KUNSEN – KUNSTEN I NATUREN

Foredrag torsdag den 5. september kl. 19.30

Af museumsdirektør Erland Porsmose

Porsmose udtrykker i sit foredrag, at den danske natur for Fynbomalerne var en lige så uomgængelig som højtelsket inspirationskilde livet igennem. Ambitionen var at se på naturen med bestandig nye og friske øjne, at stå i et kunstnerisk fornyelsesforhold til naturen, at erkende at hver dag havde sin særlige kunstneriske udfordring i et bestemt lysforhold, en særlig farvesætning. Ja, at hver dag havde sit eget ansigt og ofte et vædet ansigt i vort bygede og forblæste danske ørige.

Kunsten tydeliggjorde naturværdierne og satte dermed også fokus på det nødvendige i at sikre og bevare disse værdier for eftertiden. Fynbomalerne Fritz Syberg og Johannes Larsen indgik i naturfredningssagen en meget effektiv alliance med de jyske forfattere, hvor især Jeppe Aakjær og Fynbomalerens nære ven Johannes V. Jensen kom til at spille en fremtrædende rolle. Kunsten afbildede nok naturen, men den kom i mangt og meget også til at sætte rammerne for den fremtidige "ønskværdige natur." Et dynamisk samspil, som netop i disse år udspiller sig i en tæt dialog ved naturgenopretningsprojekter, som f. eks. genskabelsen af Filsø i Vestjylland. ■

KLARINETTISTEN MATHIAS KJØLLER OG PIANISTEN SØREN RASTOGI

Koncert onsdag den 25. september kl. 19.30

Kom og mød de to unge talentfulde og fremadstormende musikere en aften, hvor de giver et bud på deres kunnen.

Aftenens program

Robert Schumann: Fantasistykker

Johs. Brahms: Sonate for klaver og klarinet, opus 120, nr. 2 i Eb - dur

Alban Berg: 4 stykker for klarinet og klaver.

Claude Debussy: Premiere Rhapsodi

Francis Poulenc : Sonate for klarinet og klaver

Mathias Kjøller

Mathias Kjøller, født i 1985, begyndte at spille klarinet på Vejle Musikskole som 10-årig. Som 18-årig startede han på Det jyske Musikkonservatorium (DJM) med John Kruse som lærer, og i 2007 vandt han pladsen som soloklarinettist i Aarhus Symfoniorkester. Denne stilling bestred han sideløbende med sine studier i Århus og senere i solistklassen på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium (DKDM) ved Lee Morgan. I 2009 var han på et studieophold i Los Angeles ved den berømte klarinetpædagog, Yehuda Gilad, hvis undervisning han har fulgt jævnligt siden.

Mathias har vundet solistkonkurrencer på både DJM og DKDM og var i juni 2011 solist med DKDM Symfoniorkestret i Nielsens klarinetkoncert dirigeret af Michael Schönwandt. Desuden har han været solist med Odense Symfoniorkester, Sjællands Symfoniorkester og flere gan-

ge med Aarhus Symfoniorkester, bl.a. ved indvielseskoncerten i Symfonisk Sal i Musikhuset Aarhus i 2007. Siden har han optrådt med Carl Nielsens klarinetkoncert og Mozarts Sinfonia Concertante.

I 2013 fik Mathias 2.pris i Den Internationale Carl Nielsen Konkurrence, hvor han også modtog Odense Symfoniorkestets pris og prisen for bedste fortolkning af Carl Nielsens klarinetkoncert.

Han repræsenterede Danmark ved den Norske Solistpris i Bergen i 2013.

I 2011 blev han udpeget som 2. soloklarinettist i DR Symfoniorkestret. Siden har han valgt at genoptage stillingen som soloklarinettist i Aarhus Symfoniorkester.

Desuden har han assisteret i diverse danske symfoniorkestre og været gæstesoloklarinettist i Bergen Filharmoniske orkester. Han er en aktiv kammermusiker og har bl.a. spillet med Den Danske Strygekvarteret.

Han har udover ovenstående modtaget undervisning af Ricardo Morales, Hans Christian Bræin, Gabor Takacs, Karl Leister, Wenzel Fuchs og Martin Fröst.

Mathias Kjøller har modtaget bl.a. Sonnings Musikstipendium, Gladsaxe Musikpris og Victor Borge Prisen.

Søren Rastogi

Den unge pianist Søren Rastogi har på få år etableret sig som en af landets mest markante danske musikere. Han optræder både herhjemme og internationalt som koncertpianist og optræder jævnligt med alle de store, danske symfoniorkestre og på de store internationale klassiske festivaler. Derudover er Søren Rastogi en dygtig kammermusiker og akkompagnerer, og han har spillet i et væld af forskellige sammenhænge både i for- og baggrunden af scenen.

I 2006 blev Søren Rastogi udnævnt til tårnmusiker af Danmarks Radio og Rundeåm, hvilket indbefattede en egen radiotransmitteret koncertserie med 5 koncerter som solist og kammermusiker.

Søren Rastogi er uddannet i København på Det Kgl. Danske Musikonservatorium hos Tove Lønskov og Niklas Sivelöv samt i Berlin på Hochschule der Künste hos Pascal Devoyon. Han tog diplomeksamen fra DKDM med højeste karakter og debuterede fra solistklassen samme sted i 2005.

Han har modtaget talrige hædersbevisninger og legater, blandt andet Musikantmelderingens Kunstnerpris, Aennchen og Eigil Harbys legat, Schølers Mindelagat og Russells Mindelegat. Han er prisvinder ved flere konkurrencer, deriblandt Den Danske Steinwayfestival, Den 5. Nordiske Pianistkonkurrence og Mendelssohnkonkurrencen i Berlin.

Søren Rastogi er tilknyttet Det Kgl. Danske Musikkonservatorium som underviser. ■

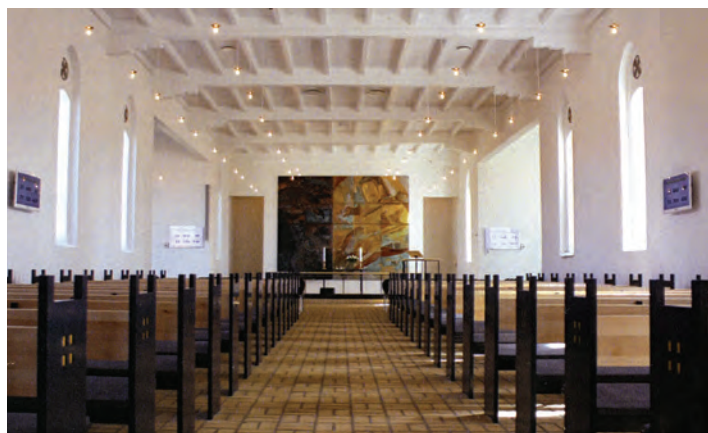
SENSOMMERUDFLUGT LØRDAG DEN 7. SEPTEMBER 2013

Turen går til Videbæk, Holstebro og Ikast

Kl. 8.00 - Afgang fra Ludvig Schrøders Vej 10, Askov.

Kl. 8.15 - Afgang fra det gamle posthus i Vejen.

Kl. 9.45 - Første stop er Videbæk kirke, som er nyrestaureret. Især er den nye altertavle, udført af billedhugger Erland Knudssøn, meget smuk. Vi får en kort orientering af formanden for menighedsrådet.

Kl. 10.15 - Vi kører eller går hen til Vestjyllands Kunstpavillon, tegnet af den verdensberømte arkitekt Henning Larsen, som er født i Opsund skole vest for Videbæk. Vi kender ham for bl.a. at have tegnet Operaen i København.

Kunstpavillonen ligger i en park med skulpturer udført af billedhugger Jens Lund (1873-1946), født i Videbæk.

Vi drikker formiddagskaffe ved parken. Museet har ikke åbent, så vi må nyde den flotte arkitektur udefra.

Kl. 10.45 - Afgang til Holstebro.

Kl. 11.30 - Ankomst til Holstebro Kunstmuseum. Museet er udvidet med 1200 m². Udover den faste udstilling er der en særudstilling med studio-glas. Der er ingen rundvisning så, det er frit, hvad man vil se.

Kl. 13.00 - Afgang til Den Røde Plads, hvor der venter os en god frokost.

Kl. 14.30-16.00 - Byvandring med lokal guide, som vil vise og fortælle os om de 16 skulpturer i centrum.

Kl. 16.00 - Vi kører til Jens Nielsen og Olivia Holm-Møller Museet. Nørrelandskirken, der som museet er tegnet af arkitektægteparret Inger og Johannes Exner, ligger lige ved siden af museet og lukker normalt kl. 16.00. Vi håber, de vil lukke lidt senere denne dag, så vi når at se den.

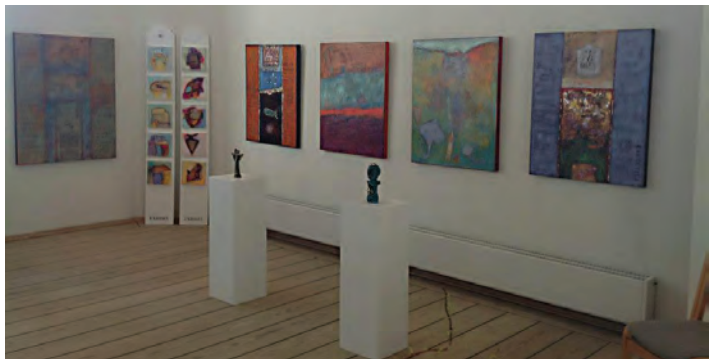
Kl. 17.00-17.15 - Kaffepause ved bussen, før vi kører fra Holstebro. På hjemturen besøger vi Ikast, hvor vi skal se Bjørn Nørugaards nye skulptur "Riv dette tempel ned".

Hjemkomst til Vejen ca. kl. 19.45

Vil I/du med på turen, så ring til Frode Bertelsen på tlf. 75 36 21 92. Deltagerprisen er for medlemmer 475 kr. og 550 kr. for ikke medlemmer. Prisen inkluderer bus, formiddagskaffe, frokost, eftermiddagskaffe og alle entreer. ■

Når I/du har reserveret plads i bussen, indbetales deltagerprisen til vor konto i Danske Bank Reg. 1551 konto nr. 87 15 63 38 51

Museum- og Kunstforeningen for Vejen og Omegn

EN DUFT AF BYZANS

Udstilling på Vejen Bibliotek tirsdag den 5. november til onsdag den 27. november med værker af Mogens Leander

Mogens Leander grundlagde i 1984 The New Icon-School of Denmark og har atelier i Kolding - i House of Design. Atelieret har fået navnet DOCTOR ARTES KUNST CREMATORIUM. Mogens Leander har gennem længere tid beskæftiget sig med at omsætte sine værker i bronze – bl.a. en løbende serie ART & HEART of BRONZE – der kan ses på Koldinghus Slot.

Gennem årene har Mogens Leander udviklet et billedsprog, der viser koblinger til den hellige klassiske byzantinske ikontradition, men som også indholdsmæssigt, tidsmæssigt og visuelt peger endnu længere tilbage – helt tilbage til de fønikiske og babylonske samfundsbilleder og skriftsprog.

De titler og ord, Leander hyppigt lader indgå i sine nye maleriers flader, er da også stærkt stemnings- og associationskabende. Man fornemmer, at inspirationen fra middelalderens alkymisters kemiske forsøg har forplantet sig til nye farve- og materialeforsøg i Leanders "laboratorium".

Oliebillederne, som Leander præsenterer på udstillingen "En duft af Byzans", viser billedflader, der er opbygget af adskillige lag maling, indtil den kraftige stoflighed er opnået. Dernæst udførelsen af de mange indgraveringer, ridser, overmalinger og evt. indprentede tekstsekvenser, der skal give ledetråde og føre hen imod en eventuel senere tolkning af det færdige billede. De kraftige ridser og mishandlinger med gafler og syle ned gennem lærredets overflade blotlægger underliggende lags strukturer, og nye farver og former eksponeres frem som arkæologiske kulturlag. Nedridsede sætninger og udsagn, kraftige bemalinger med fluorescerende farver- atter delvist overmalet med tynde lag fernis-

virker som en blanding af tilfældighed og nøje tilrettelagt strategi. Projektionsflader for begær, drømme og visioner. Spejlinger af vores egen ny-spirituelle tidsalder.

Venedig er byen Leander hvert år vender tilbage til. Byens såkaldte forfald, dens krakelerede døre og ruinøse murflader, dens fugtige og afskallede mure sammenholdt med besøg i byens kirker og basilikaer, giver altid inspiration til nye ideer, der undfanges. Også ophold i Rom har afsat spor, ikke mindst i billedserien Catacomber - Tempel & Mausoleum, der er skabt efter studier af byens underjordiske katakomber, der med deres sortsvedne patina og grotteagtige lukkethed giver følelsen af at være blandt tusinder, der afventer den store apokalypse.

Grundlagde i 1984: The New Icon-School of Denmark

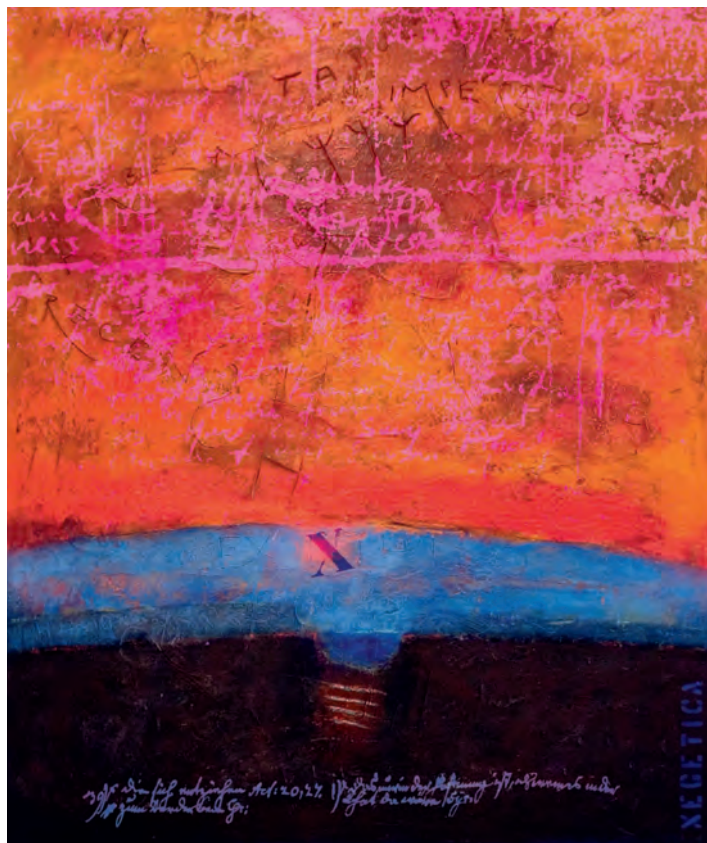
Har udgivet kunstbøgerne:

DANSKE IKONER – The New Icon-School of Denmark

KUNST & IKONER – Breve fra Byzans

Se mere på: www.ikoner.com

Facebook: LEANDER ICON ART DESIGN ■

THE DIXIELAND GIPSY BAND

Koncert torsdag den 14. november kl. 19.30

Heftige violinsoli, virtuost guitarspil og besjælet og charmerende trestemmig skøn-sang i poetisk forening med kromatisk mundharmonika, swingende kontrabas og toptunet slagtøjsspil.

Mine damer og herrer tillad os at præsentere:

The Dixieland Gipsy Band

En funklende klar stjerne på jazzens nathimmel, der sætter den medrivende og fuldstændige frække og forførende musikalske oplevelse i centrum.

Ingen kan afvise denne råswingende energibombe, der skudt ud af den traditionelle jazz og eksplosive swingmusik fra 30'erne og 40'erne rammer lige ind i alverdens hjerter og efterlader små splinter af Reinhardt, Grappelli, Armstrong, Asmussen, Mathiesen, Thielemans samt Slim og Slam, og får os alle til at råbe i kor: "Oooohhh yeahhh.....and ONE MORE TIME".

BAND

LASSE HØJ JACOBSEN

JACOB VENNDT

PETER LUND

SUNE RAHBEK

VIOLIN, SANG

MUNDHARMONIKA, KONTRABAS, SANG

GITAR, SANG

SLAGTØJ

SELVIAGTTAGELSENS ONDE ÅND - OM KURT TRAMPEDACH

Foredrag onsdag den 20. november kl. 19.30

Afkunsthistoriker Mikael Wivel

Kurt Trapedach er en af de mest markante kunstnere, vi har haft i Danmark i nyere tid. Han brød igennem i 1960'erne med en række storladne billeder, som på mærkelig vis ramte tiden rent, samtidig med at de var uhyre traditionsbevidste. Hans rollemodel var Rembrandt, men han malede billederne til lyden af Rolling Stones. Hans tempo var højt og hans talent indlysende, og han kom derfor til at stå stadigt stærkere frem i den offentlige bevidsthed, både som maler og som billedhugger.

Trapedach tog fra starten udgangspunkt i sit eget fysiognomi og sin egen psyke, og hans selvportrætter er af samme grund lige så facetterede, som de er mangfoldige. Det samlede værk kan derfor også opfattes som et bevægende udsagn om et liv, der er levet helt ude på kanten i en fortsat sjælelig turbulens og ligesom på trods af al berømmelse og ydre succes.

Foredraget går tæt på dette liv og lægger det frem i alle dets stadier, fra de mørke billeder i gennembrudsfasen, over de stærkt realistiske skulpturer i det følgende tiår, og videre til de stadigt mere hudløse selv-fremstillinger, Trapedach har malet i sit selvvalgte eksil i det franske Baskerland og under sine lange, kreative ophold i New York på begge sider af årtusindskiftet. Der er tale om en rejse fra mørke mod lys, men også om et samlet værk af en fuldkommen forbløffende originalitet og om et af de betydeligste bidrag, Danmark har ydet til billedkunsten i anden halvdel af det 20. århundrede. ■

AUGUST 2013

 Tirsdag den 20. kl. 19.30

Aftenudflugt til Galleri 46. Henv. tlf. 74841691

Fredag den 23. kl. 15-17.30

Lancering af EGNBETON-projektet, se side 6-8

Lørdag den 24. kl. 10-17.30

Bustur til Egnsbeton-skulpturer, se side 3

Fredag den 30. kl. 19-21

Open-by-night, skulpturværksted Museumspladsen

SEPTEMBER 2013

Søndag den 1. kl. 15

Leder af Skovgaard Museet i Viborg Anna-Mette Vil-
 lumsen taler om kunstnerslægten Skovgaard - gratis.

Torsdag den 5. kl. 19.30

Foredrag: Naturen i kunsten - kunsten i naturen ved
 museumsdirektør Erland Porsmose. Entré 50/75 kr.

**Lørdag den 7. fra Askov kl. 8,
 fra Vejen kl. 8.15 - retur ca. kl 19.45**

Sensommerudflugt til Videbæk, Holstebro og Ikast

Lørdag den 14. kl. 15

Kunsthistoriker Marie Laulund taler om pionergen-
 erationen af danske kvindelige kunstnere - gratis.

 Fredag den 20. - søndag den 6. okt.

10-års jubilæumsudstilling - Poul Pava og Erik Bøgh

Onsdag den 25. kl. 19.30

Koncert ved klarinettisten Mathias Kjøller og pia-
 nisten Søren Rastogi, se side 16-17. Entré 125/150 kr.

Lørdag den 28. kl. 15

Lars Aabo taler om kredsen ved Aagaard Højskole,
 Carl Nielsen og om billedhugger Niels Hansen
 Jacobsens nevø, klarinettisten Aage Oxenvad - gratis.

 Søndag den 29. kl. 9

Heldagstur til Billund. Henv. tlf. 74841053/29842159

OKTOBER 2013

Onsdag den 2. kl. 19.30

Forfatter Josefine Klougart fortæller om sit forfat-
 terskab. Entré 65 kr. Billetter kan købes fra den 18.
 september på Vejen Bibliotek eller ved indgangen.

Søndag den 6. kl. 15

Jytte Hjuler taler om broderede puder - gratis.

 Mandag den 9. kl. 19

Film: "Metora", Rødding Bio. Henv. tlf. 31908748

 Fredag den 25. - søndag den 10. nov.

Udstilling med bl.a. Kathrine Villesen

Søndag den 27. kl. 15

Henrik Wigh-Poulsen taler om Marie Møller, Jacob
 Knudsen og Carl Nielsen - gratis.

NOVEMBER 2013

Tirsdag den 5. - den 27.

Udstilling: Ikonmaleren Mogens Leander udstiller på
 Vejen Bibliotek

Søndag den 10. kl. 15

Sidste gratis omvisning i Susette Holten-udstillingen

Torsdag den 14. kl. 19.30

Koncert: The Dixieland Gipsy Band, se side 22
 Entré 125/150 kr.

Søndag den 17.

Sidste åbningsdag for Susette Holten-udstillingen

 Mandag den 18. kl. 19.30

Foredrag: Optakt til kunstrejse i Toscana

Onsdag den 20. kl. 19.30

Foredrag: Kunsthistoriker Mikael Wivel fortæller om
 Kurt Trampedach. Entré 50/75 kr.

*Arrangementer uden piktogram eller
 stedangivelse foregår på Vejen Kunstmuseum.*

 Kunst 6630, Rødding
 Sydjysk Kunstforening